

ACC. NR. 2300

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Emil F. Söderman

Härad: Bjäre

Adress: Iverslars Herf

Socken: Hoof

Berättat av: Johanna Mårtensson (3 sidor)

Uppteckningsår: 1929

Född år: 1841 i Hoof

Sengång-
are om
blystöpsning
om tomten

2300

Uppteckningen rör

En sexårig flicka, Johanna Mårtensson, skulle en kväll gå och hämta hem fäsen till gården — det var vid den gamla "Druckelid" vägen, ej långt från Båstad. — Det var på den tiden, då kreaturen ännu kunde gå fritt nästan genom hela socknen på efterhösten. Strax i vid närheten väg, bakom en gårdsgård, såg då en gammal man. Flickan kunde gå fram till honom för att fråga, om han inte såg några får i närheten. Då hon närade sig mannen, började denne vinkla på hänsen, men då blev flickan plötsligt rädd

Skriv endast på denna sida!

— Hon hade råkat ²³⁰⁰ ut "Frankelid-herran"
— och började gråtande springa hemåt. Efter hon
Komstau fortsatte hon att gråta och liksom under
natten, och så blev hon sjuk och bäugliggande.
Men på då till far: "Vi måste stoppa bly" över hon-
ne." Man lade då strid eld i en skål samt lade
en blystycke över på elden, så att blyet smälte,
och på förde man om i det smälte. När det
blev flytande som vatten, hällde man blyet i en
skål med vatten, som man höll över den sjuktas
bröst; då ströade blyet och bildade någon slags
figur, som skulle ge en förskällning om vad den
sjuka satt. Denna procedur upprepades tre
gångar på samma sätt, men den första gången
höll man vatten skålen över den sjuktas bröst,
den andra gången över hennes mage och den sista
gången över hennes bröst, och medan man

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

2

2300

Slog det flytande blyet i skålen över henne,
medan hon låg på ryggen. — Eftersom de läste
domskur blev flickan åter frisk.

Att "stöpa bly" över den som "sitt uägor" var
en allmänt gängse bruk här på den tiden.

På en gård i Västra Karup fanns en husstomte,
men då han inte tyckte om det slarviga husbon-
desfolkets läufige, som han ifrån denna-tiden
sannan gård, där de voro duktiga och flidiga
samt stannade slutligen kvar på den sistnämnda
gården. Men efter några år köjade folket
i denna gården till det bli lata och slarviga,
varför stomten till sist inte kunde trivas där
längre, varför han ännu en gång måste lyfta
en vistelseort.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

3

2300

Tomte.